

Skenaariot, käyttötapaukset ja päätöksentekokohdat

Kykymatkoja 10 Näin näen maailman tilanteen Näin näen maailman tilanteen Helsingin kaupunginjohtaja Erja Koponen on lukenut kirjasta, jossa on kymmeniä kysymyksiä maailman tilanteesta. Koponen vastaa kysymyksiin seuraavasti. Maailman tilanne on vaikea, mutta on mahdollista saada aikaan muutoksia. Maailman tilanne on vaikea, mutta on mahdollista saada aikaan muutoksia.	Kykymatkoja 10 Näin näen maailman tilanteen Näin näen maailman tilanteen Helsingin kaupunginjohtaja Erja Koponen on lukenut kirjasta, jossa on kymmeniä kysymyksiä maailman tilanteesta. Koponen vastaa kysymyksiin seuraavasti. Maailman tilanne on vaikea, mutta on mahdollista saada aikaan muutoksia. Maailman tilanne on vaikea, mutta on mahdollista saada aikaan muutoksia.
Tuusula Näin näen maailman tilanteen Näin näen maailman tilanteen Helsingin kaupunginjohtaja Erja Koponen on lukenut kirjasta, jossa on kymmeniä kysymyksiä maailman tilanteesta. Koponen vastaa kysymyksiin seuraavasti. Maailman tilanne on vaikea, mutta on mahdollista saada aikaan muutoksia. Maailman tilanne on vaikea, mutta on mahdollista saada aikaan muutoksia.	Tuusula Näin näen maailman tilanteen Näin näen maailman tilanteen Helsingin kaupunginjohtaja Erja Koponen on lukenut kirjasta, jossa on kymmeniä kysymyksiä maailman tilanteesta. Koponen vastaa kysymyksiin seuraavasti. Maailman tilanne on vaikea, mutta on mahdollista saada aikaan muutoksia. Maailman tilanne on vaikea, mutta on mahdollista saada aikaan muutoksia.

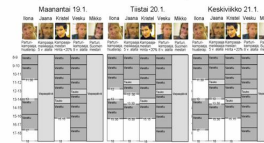
Kategoria 1: Vakioparturi Veskulle

Kategoria 3: Nyt heti parturiin

Kategoria 2: Uudelle kampaajalle

Sama käliratkaisu tukee monia tilanteita

Sama käyttöliittymäratkaisu tukee
valtavan monia samat piirteet
sisältäviä käyttötilanteita, joita
voi tulla eteen hyvin monenlaisille
ihmisille.

Erilaisten tilanteiden lukumäärä saadaan romahdutettua hallittavan pieneksi, jos pystytään tunnistamaan, mitkä käyttötilanteet ovat keskenään samanlaisia: ne, joista tulee sama optimikäli.

Parturiesimerkki

Skenaario 1 (Seuraava käynti Veskulla)

Karri, 32-vuotias tietotekniikka-alan yrittäjä:

Joululoman jälkeen yksityisyrittäjänä toimivan Karrin tukka alkaa olla leikkauksen tarpeessa, ja parturissakäynti olisi hyvä hoitaa pois jaloista, ennen kuin asiakasprojektit taas pyörähtävät täysillä käyntiin. Maanantaiaamulla 12.1. Karri varaa itselleen ajan tiistaiksi 20.1. Hänellä on silloin palaveri uuden projektin tiimoilta iltapäivällä klo 13-15 Pitäjänmäessä, joten Karri ottaa vakioparturiltaan Veskulta iltapäiväajan klo 16-17.

Tiistaina 20.1. Karri on hyvissä ajoin Pitäjänmäellä palaverissa, mutta asiakkaan edustaja tulee paikalle 20 minuuttia myöhässä. Palaveri venyy yli kaksituntiseksi, koska lisäksi on epäselvää, mitä projektissa kannattaisi tehdä, ja Karri pääsee lähtemään vasta klo 15.35. Hän arvelee ehtivänsä vielä juuri ja juuri ajoissa perille, mutta iltapäivän ruuhkan takia hän kuitenkin myöhästyy viisi minuuttia. Onneksi Vesku kuitenkin on juuri vasta rahastanut edellisen asiakkaan, kun Karri saapuu paikalle, eikä sen kummempaa harmia pääse syntymään.

Skenaario: Antti Latva-Koivisto (2004)

Skenaario 1. Karrin seuraava käynti Veskulla.

Parturikampaajien varaustilanne

Tarkasteltava viikko

2004	Ma	Ti	Ke	To	Pe	La	Su
Tammik.	12	13	14	15	16	17	18
	19	20	21	22	23	24	25
Helmi.	26	27	28	29	30	31	1
	2	3	4	5	6	7	8
	9	10	11	12	13	14	15
	16	17	18	19	20	21	22
	23	24	25	26	27	28	29
Maalis.	1	2	3	4	5	6	7
	8	9	10	11	12	13	14
	15	16	17	18	19	20	21
	22	23	24	25	26	27	28
	29	30	31	1	2	3	4
Huhti.	5	6	7	8	9	10	11
	12	13	14	15	16	17	18

	Ilona	Jaana	Kristel	Vesku	Mikko	
	Ma 19.1.	Ti 20.1.	Ke 21.1.	To 22.1.	Pe 23.1.	La 24.1.
8-9	Varattu	Varattu	Varattu	Varattu		
9-10	Varattu	Varattu	Varattu	Varattu		
10-11						
11-12	Varattu	11	Varattu	11:30	11:30	
12-13	Tauko		Tauko		Varattu	
13-14	Varattu		Varattu	13	13	
14-15	Varattu	13:30	Varattu	Varattu	13:30	
15-16	Varattu	15:15	Varattu	Varattu	15:30	
16-17						
17-18	Varattu		Varattu	17		

Varaukset p. (09) 724 2268

Parturiesimerkki

Skenaario 2 (Parturiin ennen rippijuhlia)

Niilo, 66-vuotias eläkeläinen:

Niilo, aktiivinen ja tietokoneita käyttävä eläkeläinen, on varaamassa itselleen seuraavaa parturiaikaa, koska edellisestä käynnistä on kulunut jo puolitoista kuukautta. Hän huomaa, että seuraavan viikon sunnuntaina 20.6. pidetään hänen tyttärentyttärensä Millan rippijuhlat, joten parturissa voisi käydä mieluiten ennen tuota viikonloppua.

Hänellä ei ole viikonloppua edeltävänä torstaina eikä perjantaina mitään erityistä tekemistä, joten hän päättää varata parturiajan torstaiksi klo 11.30 Jaanalta, jonka parturoitavana hän on käynyt jo monta vuotta. Jaana on näpsäkkä ja huumorintajuinen nainen, jonka kanssa on mukava turista.

Skenaario: Antti Latva-Koivisto (2004)

Parturiesimerkki

Skenaario 3 (Kristelin äitiysloman jälkeen)

Niina, 28-vuotias yksinhuoltajaäiti

Niinalla on tänään maanantaina 31.5. palkkapäivä, ja palkassa on mukana ylityökorvauksia alkukuun ylitöistä. Niina ei ole käynyt kampaajalla moneen viikkoon; viimeksi hänen ystävättärensä siisti hiuksia kotikonstein. Nyt kun rahaa on vähän enemmän, Niina päättää nauttia ja käydä ottamassa hiuksiinsa jonkin ihanan käsittelyn. Niina tietää, että hänen vanha vakiokampaajansa Kristel on luultavasti tullut nyt reilun vuoden kestäneeltä äitiyslomaltaan takaisin töihin, joten hän päättää varata ajan vanhasta tutusta parturikampaamosta.

Tosiaan, Kristel on jo töissä! Koska Niinalla on tällä viikolla työvuoro joka päivä klo 16 asti ja Kristelillä on vapaita aikoja vain klo 17 asti, Niina ottaa itselleen parin tunnin ajan ensi lauantailta klo 10-12. Niinan tytär Elli voi olla sen aikaa yksin kotona katsomassa lauantaiamun lastenohjelmia.

Skenaario: Antti Latva-Koivisto (2004)

Käyttötapa 1a: Karrin seuraava käynti Veskulla	Käyttötapa 1b: Niilo ennen rippijuhlia Jaanalle	Käyttötapa 1c: Niinan seuraava käynti Kristelillä
Karrin tavoite: Tietotekniikka-alan yrittäjä Karri on käynyt leikkauttamassa hiuksiaan parturikampaamo HAIR:issa vakio-parturillaan Veskulla jo useamman vuoden ajan. Hiukset ovat taas kasvaneet niin paljon, että niitä olisi syytä leikata, mutta hän <u>ei tiedä</u> Veskulle sopivia ajankohtia.	Niilon tavoite: Eläkeläinen Niilo on käynyt leikkauttamassa hiuksiaan parturikampaamo HAIR:issa vakio-parturillaan Jaanalla jo kymmenen vuoden ajan. Hiukset ovat taas kasvaneet niin paljon, että niitä olisi syytä siistiä ennen seuraavan viikon sunnuntain rippijuhlia, mutta hän <u>ei tiedä</u> Jaanalle sopivia ajankohtia.	Niinan tavoite: Kenkäkaupan myyjänä työskentelevä yksinhuoltajaäiti Niina on käynyt parturikampaamo HAIR:issa vakio-parturillaan Kristelillä jo useamman vuoden ajan, mutta Kristel on välillä ollut äitiyslomalla reilun vuoden. Hiukset ovat taas kasvaneet niin paljon, että niitä olisi syytä leikata, mutta hän <u>ei tiedä</u> Kristelille sopivia ajankohtia.
Tilatietoja - Nyt on ma 12.1.2004 klo 8.45. Karri on työpaikallaan Vuorimiehenkadulla. <i>Karrin menot</i> - Karrin työkalenteri on hyvin täynnä 22.1. lähtien. <Muut Karrin kalenterin menot> <i>Parturi Veskun varaustilanne</i> <Veskun varaustilanne> <i>Parturiliike HAIR</i> - Parturikampaamo HAIR sijaitsee osoitteessa Uudenmaankatu 15. - HAIRissa on 5 työntekijää: Ilona, Jaana, Kristel, Vesku ja Mikko.	Tilatietoja - Nyt on ti 8.6.2004 klo 8.45. Niilo on kotonaan Töölössä. <i>Niilon menot</i> - Ke 16.6. päiväretki Nokian Edeniin. - Su 20.6. tyttärentyttären rippijuhlat. <i>Parturi-kamp. Jaanan varaustilanne</i> <Jaanan varaustilanne> <i>Parturiliike HAIR</i> - Parturikampaamo HAIR sijaitsee osoitteessa Uudenmaankatu 15. - HAIRissa on 5 työntekijää: Ilona, Jaana, Kristel, Vesku ja Mikko.	Tilatietoja - Nyt on ma 31.5.2004 klo 17.50 ja palkka on juuri tullut tilille. Niina on kotonaan Mellunmäessä. <i>Niinan menot</i> - Niina on tällä viikolla töissä Itäkeskuksessa joka päivä klo 8-16. <i>Kampaaja Kristelin varaustilanne</i> <Kristelin varaustilanne> <i>Parturiliike HAIR</i> - Parturikampaamo HAIR sijaitsee osoitteessa Uudenmaankatu 15. - HAIRissa on 5 työntekijää: Ilona, Jaana, Kristel, Vesku ja Mikko.

Copyright © 2006 / Sari A. Laakso

Sama käyttöliittymäratkaisu Eri persoonat ja eri tilanteet

- n Persoonalla (eläkeläis-Niilo vai yrittäjä-Karri) ei vaikuta olevan merkitystä syntyvän käsitteellisen ratkaisun kannalta. Käyttäjien henkilökohtaiset ominaisuudet eivät näytä tuovan muutoksia käyttöliittymän interaktiivisuuteen tai datan organisointiin.
- n Persoonakuvausten laatiminen on turhaa työtä, ellei niitä tarvita johonkin muuhun tarkoitukseen kuin designiin.
- n Persoonista on kuitenkin se hyöty, että oikeita ihmisiä ja heidän elämäntilanteitaan kuvittelemalla pääsemme paremmin kiinni realistisiin käyttötilanteisiin.
- n Suunnittelussa keskeisintä ovat konkreettiset tilanteet, joihin käyttäjät törmäävät.

Copyright © 2006 / Sari A. Laakso

Toistuvat käyttötapaukset Variaatiot samalla käyttäjällä

- n Saman käyttötapauksen variaatioita esiintyy paitsi eri henkilöiden välillä, myös saman henkilön kohdalla, kunhan tarkastelemme riittävän pitkää aikaväliä.
- n Kun tarkastelemme Karrin skenaariota pidemmältä ajanjaksolta, havaitsemme, että sama käyttötapaus 1a toistuu hieman erilaisena variaationa yhä uudelleen: Karri varaa puolen vuoden aikana monta kertaa seuraavan ajan vakioparturiltan:

- n Vastaava ilmiö näkyy myös Niinan ja Niilon kohdalla pitkällä aikavälillä.

Copyright © 2006 / Sari A. Laakso

Eri käyttötapauksesta erilainen käliratkaisu

Käyttötapauskategoriat:
Optimikälissä ensimmäiseen päätöksentekokohtaan tulee erilainen datan organisointi (esim. *Comparison Table*, *Comparison Map* tai *Schedule with Shared Days*).

Aidosti erilaiset tilanteet Kälissä erilainen datan organisointi

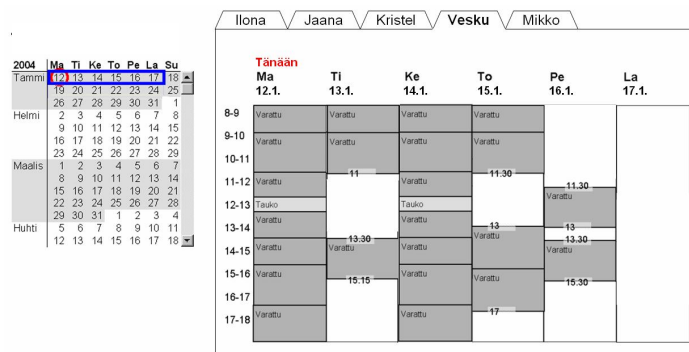
- n Osa esimerkkihenkilöiden skenaarioissa esiintyvistä käyttötilanteista on aidosti erilaisia tilanneasetelmia, joihin tarvitaan erilaiset käyttöliittymäratkaisut.
- n Seuraavat käyttötapausesimerkit 1-3 on valittu siten, että jokaisesta käyttötapauksesta syntyy erilainen tietojen organisointi:
 - n *Schedule*,
 - n *Schedule with Shared Days* ja
 - n *Here-and-Now Timeline*.

Copyright © 2006 / Sari A. Laakso

Erilaisia parturitapauksia Kategoria 1

Käyttötapaus 1: Vakioparturi Veskulle lähipäivinä

Juhanin tavoite ja ongelma: Opiskelija Juhani on käynyt leikkauttamassa hiuksiaan parturikampaamo HAIR:issa Veskulla jo useamman vuoden ajan. Nyt hänen hiuksensa ovat taas kasvaneet niin paljon, että niitä olisi syytä leikata, mutta hän ei tiedä Veskun vapaita aikoja.

Copyright © 2006 / Sari A. Laakso

Varaukset p. (09) 724 2268

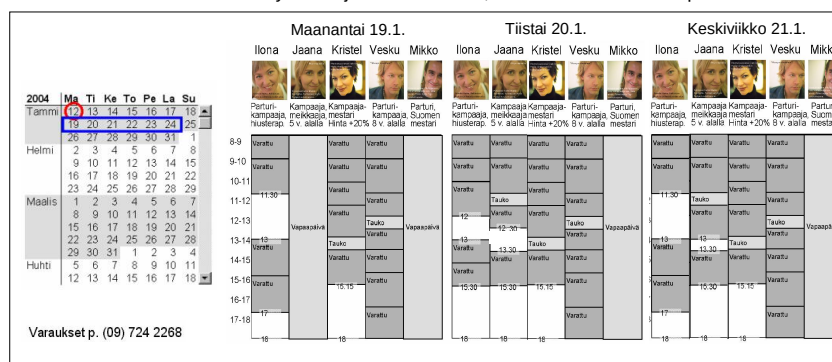
Erilaisia parturitapauksia

Kategoria 2

Kuvat ovat parturikampaamo Loiston web-sivuilta. Kaikki tiedot ovat kuvitteellisia.

Käyttötapaus 2: Uudelle kampaajalle

Soilen tavoite ja ongelma: Soilen yksityisyrittäjä-kampaaja on jäänyt äitiyslomalle. Hiukset ovat taas kasvaneet, ja edellisestä hiusten leikkuusta on jo yli 5 viikkoa. Hän on huomannut, että hänen kotinsa lähellä on siistin näköinen kampaamoliike HAIR, mutta hän ei tunne HAIRin työntekijöitä eikä tiedä, milloin heillä olisi vapaata aikaa.

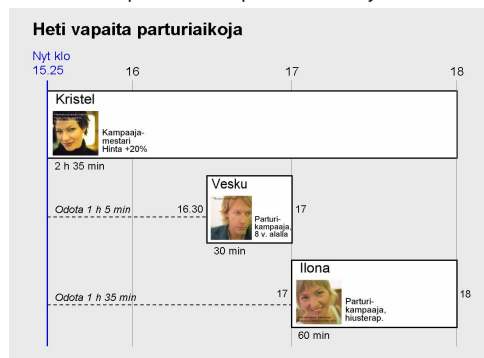
Copyright © 2006 / Sari A. Laakso

Erilaisia parturitapauksia

Kategoria 3

Käyttötapaus 3: Nyt heti parturiin

Henrin tavoite ja ongelma: Henri on ollut jo jonkin aikaa hiustenleikkuun tarpeessa, kun hän kävelee lupaavan näköisen parturiliikkeen ohi. Hänellä itsellään olisi nyt hyvin aikaa mennä parturiin samantien, mutta hän ei tiedä, olisiko kenelläkään parturilla vapaata aikaa nyt heti.

Kuvat ovat parturikampaamo Loiston web-sivuilta. Kaikki tiedot ovat kuvitteellisia.

Copyright © 2006 / Sari A. Laakso

Kategoria 1: Vakioparturi Veskulle

	Ilona	Jaana	Kristel	Vesku	Mikko	
	Ma 19.1.	Ti 20.1.	Ke 21.1.	To 22.1.	Pe 23.1.	La 24.1.
8-9	varattu	varattu	varattu	varattu		
9-10	varattu	varattu	varattu	varattu		
10-11	varattu		varattu			
11-12		11	varattu	11:00		
12-13	lounas		lounas		11:30	varattu
13-14			varattu	13	13	
14-15	varattu	13:00			13:30	
15-16	varattu	varattu	varattu	varattu		
16-17		15-16			16:30	
17-18	varattu		varattu	17		

Kategoria 3: Nyt heti parturiin

Heti vapaita parturiaikoj

Nyt klo
15.25

16	17	18
Kristel Kampajia- vieraat Puhe 20% 2 h 35 min Odotus 1 h 5 min	Vesku Parturi- Kampajia, 1 h, 50 min 30 min	
Odotus 1 h 35 min	Iiona Parturi- Kampajia koululaji 60 min	18

Kategoria 2: Uudelle kampaajalle

Maanantai 19.1.

Tiistai 20.1.

Keskiviikko 21.1.

Entäpä Karrin tai
Niilon tapaus, mutta
parturilla ei väliä?

Copyright © 2006 / Sari A. Laakso

Skenaariot, käyttötapaukset ja päätöksentekokohtat

Käyttötapauksista käliratkaisut
(kirjastoexamplesimerkki Käli I:stä)

Käyttäjältä haastateltujen skenaarioiden ryhmittely

Skenaarioista tavoitepohjaisia käyttötapauksia

Käyttötapausten kategorisointi ja variaatiot

Kälisuunnittelun osuminen työnkulkujen suoraviivaistamiseen

Kirjastoexamplesimerkki

Kirja saatavilla lähikirjastossa

Kt 1a: Cardin visualisointikirja omasta lähikirjastosta

Tutkijan tavoite ja ongelma: Hannu Toivonen pitää *Tutkimus-tiedonhallinnan peruskurssin* luennon taas ensi viikolla, mutta hänellä ei ole sopivia glyyffiesimerkkejä vielä. Hän tietää, että Cardin kirjassa olisi hyviä esimerkkejä ja kuvia, mutta hänellä ei ole kirjaa.

Tilatietoja:

- n Tänään on ma 1.9. klo 9.30.
- n Luento on ti 9.9. klo 10-12.

Kohdekirja

- n Hannu on aiemminkin lukenut Cardin kirjaa, mutta hänellä ei ole sitä.
- n Hannu muistaa, että kirjan nimi on jokin '*Information Visualization*' ja yksi tekijöistä on Card.
- n Kirjan todelliset tiedot: Card Stuart, MacKinlay Jock, Shneiderman Ben, *Readings in Information Visualization: Using Vision to Think*.

Kirjan saatavuus

- n Omassa tietojenkäsittelytieteen laitoksen (TKTL) lähikirjastossa on 3 kpl, joista 1 on lainassa Inkeri Verkamolla ja 2 hyllyssä.

Copyright © 2006 / Sari A. Laakso

Käyttötapaus 1a. Cardin kirja lähikirjastosta.

Kirjan haku

Kansi	Tekijä(t)	Kirjan nimi	Vuosi	Hyllyssä
Hae				
	Aho Alfred, Sethi Ravi, Ullman Jeffrey	Compilers: principles, Techniques and tools	1986	6
	Aho Alfred, Kernighan Brian, Weinberger Peter	The AWK Programming Language	1988	
	Alexander, Christopher	The Timeless Way of Building	1979	2
	Beck Kent, Fowler Martin	Extreme Programming Explained: Embrace Change	1999	2
	Beck Kent, Fowler Martin	Planning Extreme Programming	2000	
	Brooks Frederick	The Mythical Man-Month: Essays on Software Engineering	1999	1

Yhteensä 48 559 kirjaa

Käyttötapaus 1a. Cardin kirja lähikirjastosta.

Kirjan haku

Kansi	Tekijä(t)	Kirjan nimi	Vuosi	Hyllyssä
Hae	card			
	Card Remy, Dumas Eric, Mevel Franck	The Linux Kernel Book	1998	1
	Card Stuart, Mackinlay Jock, Shneiderman Ben	Readings in Information Visualization: Using Vision to Think	1999	2
	Card Stuart, Moran Thomas, Newell Allen	The Psychology of Human-Computer Interaction	1983	1
	Cardelli Luca	Typeful Programming	1989	
	Cardenas Alfonso	Research Foundations in Object-Oriented and Semantic Database Systems	1990	1
	Iyer Balakrishna, Ricard Gray, Varman Peter	An Efficient Percentile Partitioning Algorithm for Parallel Sorting	1989	2

Löytyi 26 / 48 559 kirjaa

Kirjastoexamplesimerkki

Kaikki lainassa tutuilla kollegoilla

Kt 1b: Kaikki Cardin visualisointikirjat lainassa

Tutkijan tavoite ja ongelma: Hannu Toivonen pitää *Tutkimus-tiedonhallinnan peruskurssin* luennon taas ensi viikolla, mutta hänellä ei ole sopivia glyyfesimerkkejä vielä. Hän tietää, että Cardin kirjassa olisi hyviä esimerkkejä ja kuvia, mutta hänellä ei ole kirjaa.

Tilatietoja:

- n Tänään on ma 1.9. klo 9.30.
- n Luento on ti 9.9. klo 10-12.

Kohdekirja

- n Hannu on aiemminkin lukenut Cardin kirjaa, mutta hänellä ei ole omaa kappaletta kirjasta.
- n Hannu muistaa, että kirjan nimi on jokin '*Information Visualization*' ja yksi tekijöistä on Card.
- n Kirjan todelliset tiedot: Card Stuart, MacKinlay Jock, Shneiderman Ben, *Readings in Information Visualization: Using Vision to Think*.

Kirjan saatavuus

- n Omassa tietojenkäsittelytieteen laitoksen (TKTL) lähikirjastossa on 3 kpl: kaikki ovat lainassa: Esko Ukkosella, Inkeri Verkamolla ja Hannu Erkiöllä.

Copyright © 2006 / Sari A. Laakso

Käyttötapaus 1b. Cardin kirja, kaikki lainassa.

Kirjan haku

Kansi	Tekijä(t)	Kirjan nimi	Vuosi	Hyllyssä Lainassa		
				Pvm	Lainaja	Puhelin
Hae	card					
	Card Reilly, Dumas Eric, Mevel Franck	The Linux Kernel Book	1998	1		
	Card Stuart, Mackinlay Jock, Shneiderman Ben	Readings in Information Visualization: Using Vision to Think	1999		18.3.03 Esko Ukkonen 31.3.03 Inkeri Verkamo 15.5.03 Hannu Erkiö	44 226 44 219 44 253
	Card Stuart, Moran Thomas, Newell Allen	The Psychology of Human-Computer Interaction	1983	1		
	Cardelli Luca	Typeful Programming	1989		10.6.03 Petri Myllymäki 12.7.03 Mikael Jokela	44 173 44 628
	Cardenas Alfonso	Research Foundations in Object-Oriented and Semantic Database Systems	1990	1		
	Iyer Balakrishna, Ricard Gray, Varman Peter	An Efficient Percentile Partitioning Algorithm for Parallel Sorting	1989	2		

Löytyi 26 / 48 559 kirjaa

Copyright © 2006 / Sari A. Laakso

Kirjastoexamplesimerkki

Kirjaa ei ollenkaan, jatkuvaa tarvetta

Kt 1c: Waren visualisointikirjaa ei kirjastossa

Tutkijan tavoite ja ongelma: Hannu Toivonen pitää ensi viikolla *Tietokonegrafiikan* luennon, jolla hän käsittelee rinnakkais-koordinaattien käyttöä. Hän tietää, että Waren kirjassa olisi hyviä esimerkkejä luennolle, mutta hänellä ei ole kirjaa.

Tilatietoja:

- n Tänään on ma 1.9. klo 9.30.
- n Luento on ti 16.9. klo 10-12.

Kohdekirja

- n Hannu on aiemminkin lukenut Waren kirjaa, mutta hänellä ei ole kirjaa.
- n Hannu muistaa, että Ware on tekijä ja nimi 'Information Visualization'.
- n Kirjan todelliset tiedot: Ware Colin, *Information Visualization: Perception for Design*.

Kirjan saatavuus ja käyttötarve

- n Kirjasta ei ole lainakappaleita ollenkaan.
- n Hannu tietää, että hänen opiskelijansa todennäköisesti käyttävät kirjaa myöhemmin, koska kirja on mm. hänen *Tietokonegrafiikka*-kurssinsa oheismateriaalina.

Copyright © 2006 / Sari A. Laakso

Käyttötapaus 1c. Waren kirja, ei ole kirjastossa ollenkaan.

Kirjan haku **Hankintaehdotus**

Kansi		Tekijä(t)	Kirjan nimi	Vuosi	Hyllyssä	Lainassa	Lainapvm	Lainajan nimi	Puhelin
☐	Hae	ware							
☐		Neeser, Jdy, <u>Ware</u>	Design of a V.34 modem for a real-time multitasking DSP operating system	1995	1				
☐		Putnam Lawrence, Myers <u>Ware</u>	Measures for excellence : reliable software on time, within budget	1992	1				

Löytyi 2 / 48 559 kirjaa

Copyright © 2003 / Sari A. Laakso

Kirjan haku **Hankintaehdotus**

Tee hankintaehdotus kirjastoon

Pvm	Tekijä(t)	Kirjan nimi
24.10.03	Ware Colin	Information visualization: perception for design

Lähetetyt hankintaehdotukset

Pvm	Tekijä(t)	Kirjan nimi

Käsittellyt hankintaehdotukset

Tila	Tekijä(t)	Kirjan nimi

Hankittava kirja

Kustantaja	Morgan Kaufmann
Painopaikka	San Diego, CA, USA
Painovuosi	2000
Painos	1.
ISBN	1-55860-511-8
Hinta-arvio	?
Tarvittavien lainakappaleiden lkm	2
Perustelut	Tietokonegrafiikka-kurssin oheismateriaalia. Lähdemateriaaliksi Visualisointi-seminaariin.

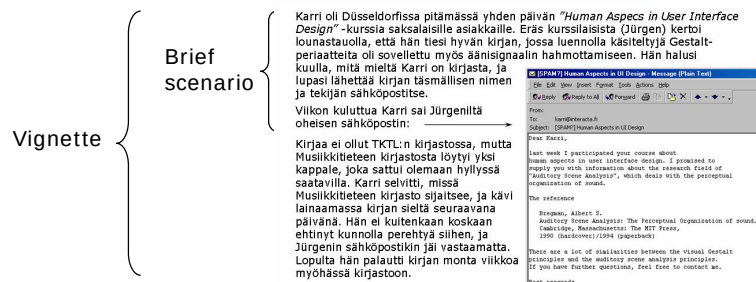
Copyright © 2003 / Sari A. Laakso

Skenaariokuvaukset

Lähtötilannetta ja toteumaa sekaisin

- Skenaarioesimerkit muistuttavat Hackosin ja Redishin lyhyitä skenaarioita (brief scenario), mutta mukana on myös nykymenettelyn kuvausta (vignette).

Skenaario 1 (Bregman)

Copyright © 2006 / Sari A. Laakso

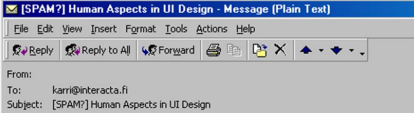
Harj: Ryhmittely

Kirjastoskenaario 1 (Bregman)

Karri oli Düsseldorfissa pitämässä yhden päivän "Human Aspects in User Interface Design" -kurssia saksalaisille asiakkaille. Eräs kurssilaisista (Jürgen) kertoi lounastauolla, että hän tiesi hyvän kirjan, jossa luennolla käsiteltyjä Gestalt-periaatteita oli sovellettu myös äänisignaalin hahmottamiseen. Hän halusi kysyä, mitä mieltä Karri on kirjasta, ja lupasi lähettää kirjan täsmällisen nimen ja tekijän sähköpostitse.

Viikon kuluttua Karri sai Jürgeniltä oheisen sähköpostin:

Kirjaa ei ollut TKTL:n kirjastossa, mutta Musiikkitieteen kirjastosta löytyi yksi kappale, joka sattui olemaan hyllyssä saatavilla. Karri selvitti, missä Musiikkitieteen kirjasto sijaitsee, ja kävi lainaamassa kirjan sieltä seuraavana päivänä. Hän ei kuitenkaan koskaan ehtinyt kunnolla perehtyä siihen, ja Jürgenin sähköpostikin jäi vastaamatta. Lopulta hän palautti kirjan monta viikkoa myöhässä kirjastoon.

The screenshot shows an email from Jürgen to Karri. The subject is "[SPAM?] Human Aspects in UI Design". The body of the email mentions that Jürgen participated in a course about human aspects in user interface design and promised to supply Karri with information about the research field of "Auditory Scene Analysis", which deals with the perceptual organization of sound. It also includes a reference to Bregman's book "Auditory Scene Analysis: The Perceptual Organization of Sound" and mentions that there are similarities between visual Gestalt principles and auditory scene analysis principles. The email ends with "Best regards,".

Copyright © 2006 / Sari A. Laakso

Harj: Ryhmittely

Kirjastoskenaario 2 (Vlissides ja Buschmann)

Karrin oli tarkoitus pitää viikon kuluttua Käyttöliittymät II -kurssilla yhden tunnin tiivistetty luento aiheesta "Ohjelmistojen design patternit". Hän arveli, että Vihavaisen Juha taitaa käsitellä softapatterneja omilla kursseillaan, ja katsoi Juhan viimevuotiselta kurssisivuilta, mitä hän oli puhunut patterneista. Karri huomasi, että Juha oli käyttänyt mm. Gamman, Vlissidesin ja Buschmannin kirjoja. Juhan web-sivuilla oli kaikista kirjoista täsmälliset lähdetiedot:

J. Vlissides, *Pattern hatching: design patterns applied*. Addison-Wesley, Reading (MA), 1998.

F. Buschmann et al., *Pattern-Oriented Software Architecture: A System of Patterns*. John Wiley & Sons, Inc., 1996.

Gamman kirja Karrillakin jo oli. Vlissidesin ja Buschmannin kirjoista oli TKTL:n kirjastossa yhdet lainakappaleet, jotka molemmat olivat Vihavaisen Juhalla lainassa. Karri soitti Juhalle, joka sanoi kirjojen olevan hänen huoneessaan. Karri kävi samantien noutamassa kirjat itselleen. Juhan mukaan palauttamisella ei ollut kiirettä, koska hän ei juuri nyt tarvinnut niitä, joten Karri lupasi palauttaa kirjat pidettyään oman luentonsa.

Karri kopioi Vlissidesin kirjan itselleen ennen luentoa, koska kirja vaikutti hyödylliseltä myöhempääkin käyttöä varten. Sen sijaan Buschmannin kirjasta ei ollut merkittävää hyötyä; kirjassa oli samaa asiaa kuin Gamman kirjassa mutta huonommin kuvattuna. Hän palautti kirjat Juhalle jo ennen luentoa kopioituaan Vlissidesin kirjan ja todettuaan Buschmannin hyödyttömäksi.

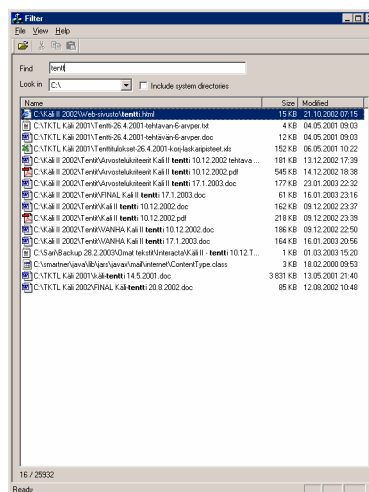
Copyright © 2006 / Sari A. Laakso

Harj: Ryhmittely

Kirjastoskenaario 3 (Gusfield, sivu 1/2)

Karri oli koodaamassa tiedostohakusovellusta, joka filteröi lähiverkon koneiden levyiltä tiedostoja käyttäjän hakuehdon mukaisesti (jatkuva haku). Koska locate:n tietokantaan perustuva lineaarinen haku oli liian hidas, hänen piti löytää tehokkaampi hakurakenne tämän tilalle.

Karri tiesi ennestään, että suffix array on eräs erittäin nopea hakurakenne. Hän oli koodannut tämänhetkisen version Manberin ja Myersin konferenssiartikkelissa "*Suffix arrays: A new method for on-line string searches*" esittämän algoritmin perusteella. Haun tekeminen oli nyt riittävän nopeaa, mutta hakurakenne vei liikaa levytilaa ja hakutulosten järjestämisestä oli tullut uusi pullonkaula. Suffix array palautti tulokset käyttäjän kannalta väärässä järjestyksessä (suffix arrayn ominaisuus), mistä seurasi tarve sortata tulokset (hidasta).

Copyright © 2006 / Sari A. Laakso

Harj: Ryhmittely

Kirjastoskenaario 3 (Gusfield, sivu 2/2)

Karri tiesi ennestään, että Ukkosen Esko oli kirjoittanut merkittäviä papereita suffix tree -rakenteesta, joka on suffix arrayn edeltäjä mutta vie vielä enemmän levytilaa kuin array. Lisäksi hän tiesi, että Taneli Mielikäinen on jollain tavalla ollut mukana Eskon viimeaikaisissa aiheeseen liittyvissä tutkimuksissa.

Karri näki Tanelin TKTL:n kahvihuoneessa ja kertoi hänelle koodausongelmastaan ja erityisesti levytila-asiasta. Taneli sanoi, että Gusfieldin kirjasta "*Algorithms on computational biology*" saattaisi olla hyötyä, mutta painotti kuitenkin Veli Mäkinen tietävän aiheesta enemmän kuin hän itse.

TKTL:n kirjastossa oli Gusfieldin kirjasta (jonka oikea nimi oli "*Algorithms on strings, trees, and sequences: computer science and computational biology*") yksi lainakappale, joka oli hyllyssä saatavilla. Karri meni samantien 2 kerrosta alempana olevaan kirjastoon ja selasi kirjaa. Alle 10 minuutissa hänelle selvisi, että kirjasta ei olisi hyötyä tässä tilanteessa.

Hän päätti lähettää Veli Mäkiselle sähköpostia ja kysyä häneltä lisätietoja. Veli Mäkinen lähetti seuraavana päivänä vastauksen sisältäen sekä omia koodiesimerkkejä että linkkejä webissä oleviin koodeihin. Nämä koodiesimerkit olivat selvästi relevantteja ongelman kannalta, ja Karri päätti soveltaa näitä heti, kun seuraavan kerran on aikaa kehittää ohjelmaa.

Copyright © 2006 / Sari A. Laakso

Harj: Ryhmittely

Kirjastoskenaario 4 (Borchers)

Karri oli juuri miettinyt, osallistuisiko hän CHI 2001 -kälikonferenssin design patterneja käsittelevään workshopiin. Hän oli jo päätnyt siihen, ettei taida tällä kertaa osallistua, koska hän arveli, että workshopissa tuskin käsitellään kälipatterneja niin konkreettisella design-tasolla, joka häntä itseään kiinnostaisi. Kokemus edellisestä vastaavasta workshopista ei ollut kovin hyvä.

Karri oli edellisvuoden workshopissa jutellut Jan Borchersin kanssa, jolloin oli tullut ilmi, että Jan oli kirjoittamassa kirjaa kälipatterneista. Nyt workshopin lähestyessä Karrille tuli mieleen, että Jan on saattanut jo saada kirjansa valmiiksi.

Koska yliopiston kirjastoista ei löytynyt yhtään Jan Borchersin kirjaa, Karri katsoi Amazonin web-kirjakaupasta ja löysi uuden kirjan "*A Pattern Approach to Interaction Design*". Kirja ei kuitenkaan vaikuttanut kovin hyvältä, ja hän päätti jättää sen toistaiseksi ostamatta.

Joidenkin viikkojen kuluessa hän osallistui CHI-konferenssiin Seattlessa (vaikkei osallistunutkaan patterns-workshopiin) ja näki kirjan Addison-Wesleyn esittelypöydällä. Hän selasi kirjaa kymmenisen minuuttia ja päätti jälleen jättää kirjan ostamatta, koska patternit vaikuttivat huonoilta ja epäolennaisilta (liittyivät tiedekeskuksen näyttelykohteiden suunnitteluun ja musiikkipatterneihin), eikä näillä patterneilla vaikuttanut olevan mitään yhteyttä häntä itseään kiinnostaviin GUI-patterneihin.

Copyright © 2006 / Sari A. Laakso

Kirjastoexamplesimerkki Käyttötapauskategoriat

- n **Kategoria 1:**
 - n Käyttäjä tietää tavoiteltavan kirjan etukäteen.
- n **Kategoria 2:**
 - n Käyttäjä tietää tavoiteltavan kirjan etukäteen, mutta hänen on päätettävä, mistä tuntemattomasta kirjastosta hän sen ottaa.
- n **Kategoria 3:**
 - n Käyttäjä yrittää ratkaista ongelmaa. Hän ei tiedä etukäteen, missä kirjoissa on ratkaisuja.
- n **Kategoria 4:**
 - n Käyttäjä pyrkii pysyttelemään tutkimuksen kärjessä, mutta hän ei tiedä, mitä hänelle keskeistä uutta tietoa kuluneen viikon tai parin aikana on julkaistu.

Copyright © 2006 / Sari A. Laakso

Käyttötapauskategoriat Esimerkit kategorioista 1 ja 2

Kt 1: Seminaari aiheen lähdekirjana
Hanin ja Kamberin *Data Mining*

Hannun tavoite ja ongelma: Hannu Toivonen laatii *Klusterointimenetelmät*-seminaariinsa aiheita. Hän tietää, että Hanin ja Kamberin teoksesta Data Mining: concepts and techniques saisi yhden aiheen rajaamalla käsiteltävän alueen sopivasti, mutta hänellä ei ole tätä kirjaa.

Tilätietoja:

- n Nyt on ma 6.10. klo 9.
- n Seminaari alkaa to 9.10. klo 10.

Han, Kamber: *Data Mining*

- n Vain TKTL:n kirjastossa on 2 lainakappaletta, jotka ovat lainassa Wiklalla ja Kerolalla.
- n Opiskelija ei osaa itse rajata aihettaan pelkän lähdekirjan avulla, mutta Hannu osaa.

Copyright © 2006 / Sari A. Laakso

Kt 2: Cardin visualisointikirjasta
luentoexamplesimerkkejä

Hannun tavoite ja ongelma: Hannu Toivonen pitää *Tutkimustiedonhallinnan peruskurssin* luennon taas ensi viikolla, mutta hänellä ei ole sopivia glyyfi-esimerkkejä vielä. Hän tietää, että Cardin kirjassa olisi hyviä esimerkkejä ja kuvia, mutta hänellä ei ole Cardin kirjaa.

Tilätietoja:

- n Tänään on ma 1.9. klo 9.30.
- n Luento on ti 9.9. klo 10-12.

Card: *Information Visualization*

- n Omassa TKTL:n kirjastossa on 3 kpl, kaikki lainassa.
- n Lääketieteellisen kirjastossa on 3 kpl: lainassa 2, saatavilla 1.
 - n Hannu ei ole aiemmin käynyt siellä, ei tiedä sijaintia.
- n Kasvatustieteellisen ja psykologian kirjastot: 2 kpl, kaikki lainassa.

Käyttötapauskategoriat

Esimerkit kategorioista 3 ja 4

Kt 3: Tiki-aine visualisoinnista

Ollin tavoite ja ongelma: Olli suorittaa tiki-kurssia, ja hän on edennyt aineen kirjoittamiseen. Aiheena on *Numeerisen tiedon visualisointi käyttöliittymissä*. Hän ei tiedä, mistä lähteistä saisi materiaalia.

Tilätietoja:

- n Nyt on tiistai 2.9. Olli on kotonaan Vuosaaressa.
- n Aineen palautus on 3 viikon kuluttua.
- n Olli ei tiedä, mistä kirjoista sopivaa aineistoa löytyy.
- n Todellisuudessa aineistoa löytyy mm. seuraavista TKTL:n kirjastokirjoista:
 - n Spence R., Information visualization.
 - n Tufte E.R., The visual display of quantitative information.
 - n Tufte E.R., Envisioning information.
 - n Ware C., Information visualization: perception for design.

Copyright © 2006 / Sari A. Laakso

Kt 4: Tutkimuksen kärjessä

Hannun tavoite ja ongelma: Tutkija Hannu Toivosella on tutkimusprojekteja jatkuvasti käynnissä. Hän pysyttelee tutkimuksen kärjessä ja yrittää välttää käyttämästä aikaa sellaisten asioiden selvittämiseen, jotka joku on jo ratkaissut. Uusia tutkimuksia julkaistaan koko ajan lisää, eikä hän tiedä, mitä keskeistä uutta viimeisen viikon aikana on taas julkaistu.

Tilätietoja:

- n Nyt on tiistai 2.9.
- n Giannella, Han, Pei, Yan ja Yu ovat juuri julkaisseet artikkelin "Mining Frequent Patterns in Data Streams at Multiple Time Granularities" kirjassa Kargupta, Joshi, Sivakumar, Yesha (eds.), *Next Generation Data Mining*, 2003. Hannu ei vielä tiedä sitä.
- n <Lisää tuoreita julkaisuja, joista Hannu ei vielä tiedä.>

Skenaarioista käyttötapaus

Kriittiset erot esiin

- n Skenaarioita ei pidä yrittää mekaanisesti muuntaa käyttötapausiksi vaihtamalla vapaamuotoinen tekstikuvaus bulletilistaksi, koska
 - n analyysistä tulee helposti virheellinen, esim. käyttäjän tietämys ja puuttuva tietämys menevät sekaisin, ja
 - n käyttötapauskuvaukseen päätyy valtavasti turhaa dataa, jonka joukosta on vaikea hahmottaa keskeisiä kohtia.
- n Mekaanisen muunnoksen sijaan tilanteiden kriittiset erot on yritettävä analysoida ja nostaa esiin.
 - n Kriittiset erot ovat niitä tietoja, jotka vaikuttavat käyttötapauksesta syntyvään käsitteelliseen.
 - n Tyypillisesti kriittisiä eroja löytyy käyttäjän tietämyksestä: mitä tietoa käyttäjällä ennestään on ja mitä puuttuu tavoitteen saavuttamiseksi.

Copyright © 2006 / Sari A. Laakso

Harj: Virheellinen kt-yritelmä Mekaaninen muunnos skenaariosta 2

Kt-yritelmä skenaariosta 2:

Karrin Káli II -luennolle Vliissidesin ja Buschmannin kirjat

Karrin tavoite ja ongelma: Karri pitää Káli II -kurssilla lyhyen luennon aiheesta "Ohjelmistojen design patternit", johon hän arvelee löytyvän sopivia esimerkkejä Vliissidesin ja Buschmannin kirjoista. Hänellä ei vielä ole näitä kirjoja.

Tilatietoja:

- n Karri valmistelee ti 6.10. klo 9 luentoaan, joka on viikon kuluttua.

Vliissidesin ja Buschmannin kirjat

- n Karri tietää, että Juha Vihavaisen web-sivuilla on tietoja kirjoista:
J. Vliissides, *Pattern hatching: design patterns applied*. Addison-Wesley, Reading (MA), 1998.
F. Buschmann et al., *Pattern-Oriented Software Architecture: A System of Patterns*. John Wiley & Sons, Inc., 1996.

Copyright © 2006 / Sari A. Laakso

- n Molemmista kirjoista on TKTL:n kirjastossa yksi lainakappale.

Juha Vihavainen

- n Molemmat lainakappaleet ovat Juha Vihavaisella lainassa. Kirjat sijaitsevat Juhon työhuoneessa.
- n Karri on soittanut Juhalle ja kysynyt, voisiko hän lainata kirjoja.
- n Juha ei tarvinnut kirjoja juuri nyt, joten hän antoi ne lainaksi Karrille. Karri kävi noutamassa ne samantien.

Kirjojen arviointi ja palautus

- n Todellisuudessa Vliissidesin kirjassa on paljon hyödyllistä asiaa.
- n Buschmannin kirja on melkein pelkkää Gamman kirjan toistoa, mutta huonommin esitettynä.
- n Katsottuaan kirjat nopeasti läpi Karri kopioi Vliissidesin kirjan itselleen, mutta ei Buschmannia.

Harj: Virheellinen kt-yritelmä Mekaaninen muunnos skenaariosta 3

Kt-yritelmä skenaariosta 3:

Filtersovellukseen parempi algoritmi

Karrin tavoite ja ongelma: Karri on koodannut filteröivään tiedostohaku-sovellukseensa hakualgoritmin Myersin ja Manberin konferenssiartikkelin mukaan, mutta hakurakenne vie liikaa levytilaa. Hän on kuullut Taneli Mielikäiseltä Gusfieldin kirjasta, mutta hänellä ei vielä ole tätä kirjaa.

Tilatietoja:

- n Karri on koodaamassa filteröivää tiedostosovellusta ke 7.10. klo 11.

Gusfieldin kirja

- n Karri on aiemmin kuullut Taneli Mielikäiseltä kahvihuoneessa, että Gusfieldin kirjasta "*Algorithms on computational biology*" voisi löytyä ratkaisuja, mutta Veli Mäkinen osaisi sanoa asiasta enemmän.

Copyright © 2006 / Sari A. Laakso

- n Tanelin mainitseman kirjan nimi on oikeasti "*Algorithms on strings, trees, and sequences: computer science and computational biology*".

- n TKTL:n kirjastossa on Gusfieldin kirjasta yksi lainakappale, joka on tällä hetkellä hyllyssä.
- n Karri ei tiedä, löytyykö kirjaa TKTL:n kirjastosta.

Veli Mäkinen asiantuntemus

- n Karri ei tunne Veli Mäkistä, mutta tietää, että hänen yhteystietonsa löytyvät laitoksen web-sivuilta.
- n Karri saa Veli Mäkiseltä esimerkkikoodeja kysyttyään häneltä ongelmasta.
- n Karri aikoo kokeilla, ratkaisisivatko Veli Mäkinen koodit hänen ongelmansa, kunhan hänellä on seuraavan kerran aikaa jatkaa ohjelman koodausta.

Skenaarioista käyttötapauksia Kriittiset erot esiin

- n Skenaarioita ei pidä yrittää mekaanisesti muuntaa käyttötapauksiksi vaihtamalla vapaamuotoinen tekstikuvaus bulletilistaksi, koska
 - n analyysista tulee helposti virheellinen, esim. käyttäjän tietämys ja puuttuva tietämys menevät sekaisin, tai aktivoitumishetki sijoittuu väärään kohtaan (tyypillisesti liian myöhäiseksi), ja
 - n käyttötapauksuvaukseen päätyy valtavasti turhaa dataa, jonka joukosta on vaikea hahmottaa keskeisiä kohtia.
- n Mekaanisen muunnoksen sijaan tilanteiden kriittiset erot on yritettävä analysoida ja nostaa esiin.
 - n Kriittiset erot ovat niitä tietoja, jotka vaikuttavat käyttötapauksesta syntyvään optimikäliin.
 - n Tyypillisesti kriittisiä eroja löytyy ainakin käyttäjän tietämyksestä: mitä tietoa käyttäjällä ennestään on ja mitä puuttuu tavoitteen saavuttamiseksi.

Copyright © 2006 / Sari A. Laakso

Käyttötapaukset Kategoriat ja variaatiot

- n Vaikuttaa siltä, että käyttötapaukset kuuluvat samaan kategoriaan, jos niiden designeissa on ensimmäisessä päätöksentekokohdassa sama datan organisointi.
- n Variaatioita on kahdenlaisia:
 - n Saman käyttötapauksen identtisiä variaatioita, joissa vain 'mekaanisesti' vaihdetaan esimerkkitietoa, esim. kategorian 1 käyttötapauksessa vaihdetaan kirjan nimi tai lainaajien henkilöllisyydet.
 - n Päätöksentekokohdaltaan samanlaisia tapauksia, jotka kuitenkin vaativat käyttöliittymään uutta dataa tai toimintoja. Esimerkiksi kategorian 1 käyttötapaus asetellaan siten, että keskeistä kirjaa ei löydy TKTL:n kirjastosta, mistä voi seurata hankintaehdotuksen tekeminen kirjastoon (esimerkki 1c).

Copyright © 2006 / Sari A. Laakso

Harj: Kt:sten variaatioita Mihin kategorioihin? 1/2

Käyttötapaus a) Opiskelijalla tentti 4 päivän kuluttua

Marjan tavoite ja ongelma: Marja tenttii 4 pvän kuluttua pakollisen *Rinnakkaisohjelmistot*-kurssin, joka on esitietovaatimuksena mm. kevään ohtuprojektille. Marja tietää, että materiaalina on Andrews'n kirja, mutta hänellä ei ole tätä kirjaa.

Tilatietoja:

- n Nyt on pe 3.10. klo 11. Marja on kotonaan Espoon Matinkylässä.
- n Rinnakkaisohjelmistojen viimeinen tenttimahdollisuus ennen ohtuprojektia on ke 8.10. klo 16.
- n Marja tietää kurssikirjan: *Andrews G.R., Foundations of Multithreaded, Parallel, and Distributed Programming*.
- n TKTL:n kirjastossa 2 lainakappaletta, joista toinen on hyllyssä saatavilla.

Copyright © 2006 / Sari A. Laakso

Käyttötapaus b) Opiskelijalla tentti 2 kuukauden kuluttua

Marjan tavoite ja ongelma: Marja tenttii 2 kk:n kuluttua pakollisen *Rinnakkaisohjelmistot*-kurssin, joka on esitietovaatimuksena mm. kevään ohtuprojektille. Marja tietää, että materiaalina on Andrews'n kirja, mutta hänellä ei ole tätä kirjaa.

Tilatietoja:

- n Nyt on pe 3.10. klo 11. Marja on kotonaan Espoon Matinkylässä.
- n Rinnakkaisohjelmistojen viimeinen tenttimahdollisuus ennen ohtuprojektia on to 4.12. klo 16.
- n Marja tietää kurssikirjan: *Andrews G.R., Foundations of Multithreaded, Parallel, and Distributed Programming*.
- n TKTL:n kirjastossa 2 lainakappaletta, joista toinen on hyllyssä saatavilla.

Harj: Kt:sten variaatioita Mihin kategorioihin? 2/2

Käyttötapaus c) Ohjelmisto-tuotannon asiantuntemusta uusiin projekteihin

Inkerin tavoite ja ongelma: Inkeri Verkamo pyrkii luennoimaan *Ohjelmistotuotanto*-kurssin siten, että sisältö olisi mahdollisimman hyödyllinen kurssilaisille. Hän ei tunne kaikkia alan kirjoja, koska niitä on valtavan paljon. Kurssilaisen tavoite: Kurssilainen pystyy kurssin jälkeen ratkaisemaan mm. ohtuprojektissaan ja työpaikallaan eteen tulevia käytännön projektiongelmia.

Tilatietoja:

- n Inkerin opetusmoniste menee painoon kahden päivän kuluttua.
- n Inkeri tuntee aihepiiriä hyvin, muttei tiedä kaikkia alan kirjoja.
- n TKTL:n kirjastossa on seuraavat aiheeseen liittyvät kirjat: <Luettelo>

Copyright © 2006 / Sari A. Laakso

Käyttötapaus d) Kahden kirjan esimerkit ylihuomiselle luennoille

Hannun tavoite ja ongelma: Hannu Toivonen pitää *Tutkimustiedonhallinnan peruskurssin* luennon taas ensi viikolla. Häneltä puuttuu vielä keskeisiä glyyfesimerkkejä, joita hän tietää olevan Cardin kirjassa, ja pari pientä algoritmiesimerkkiä Knuthin kirjasta. Hannulla ei ole kirjoja vielä.

Tilatietoja:

- n Luento on ylihuomenna.
- Card: Information Visualization*
- n Ei TKTL:n kirjastossa ollenkaan.
- n Viikin tiedekirjastossa on 3 kpl: lainassa 1, saatavilla 2.
 - n Hannu ei ole aiemmin käynyt Viikissä, ei tiedä sijaintia.

Knuth: Seminumerical Algorithms

- n TKTL:n kirjastossa 2 kpl: toinen lainassa Paakilla, toinen Marttisella.

Käyttötapauksen tavoiteosa Irti järjestelmästä

- n Älä kiinnitä käyttötapauksessa esimerkkitalanteeseen liittyviä ratkaisutapoja. Esim. "*kirjan varaaminen*" ei koskaan ole käyttäjän tavoite, vaan kiinnitetty ratkaisutapa (tai tehtävä tai toiminto).
- n Miksei kirjan varaamisesta kannata tehdä käyttötapausta?
- n Laaditaan ensin varauksen tekemisen tarpeeseen osuva kunnollinen käyttötapaus ja katsotaan, millainen design siitä seuraa.

Copyright © 2006 / Sari A. Laakso

Esimerkki kategoriasta 2 Vapaita kirjoja muissa kirjastoissa

Kt 2: Cardin visualisointikirja yliopiston muissa kirjastoissa

Tutkijan tavoite ja ongelma: Hannu Toivonen pitää *Tutkimus-tiedonhallinnan peruskurssin* luennon taas ensi viikolla, mutta hänellä ei ole sopivia glyyphiesimerkkejä vielä. Hän tietää, että Cardin kirjassa olisi hyviä esimerkkejä ja kuvia, mutta hänellä ei ole kirjaa.

Tilatietoja:

- n Tänään on ma 1.9. klo 9.30. Luento on ti 9.9. klo 10-12.

Tarvittava kirja

- n Hannu on aiemmin lukenut kirjaa, mutta hänellä ei ole omaa kappaletta.
- n Hannu muistaa, että kirjan nimi on jokin '*Information Visualization*' ja yksi tekijöistä on Card.
- n Kirjan todelliset lähdetiedot: Card Stuart, MacKinlay Jock, Shneiderman Ben, *Readings in Information Visualization: Using Vision to Think*.

Kirjan saatavuus

- n Omassa TKTL:n lähikirjastossa on 3 kpl, kaikki lainassa.
- n Lääketieteellisen kirjastossa on 3 kpl: lainassa 2, saatavilla 1.
 - n Hannu ei ole aiemmin käynyt siellä, ei tiedä kirjaston sijaintia.
- n Kasvatustieteellisen ja psykologian kirjastoissa 2 kpl, kaikki lainassa.

Copyright © 2006 / Sari A. Laakso

Kirjan haku
Omat varaukseni
Hankintaehdotus

Kansi	Tekijä(t)	Kirjan nimi	Vuosi
	Card Remy, Dumas Eric, Mevel Franck	The Linux Kernel Book	1998
	Card Stuart, Mackinlay Jock, Shneiderman Ben	Readings in Information Visualization: Using Vision to Think	1999
	Card Stuart, Moran Thomas, Newell Allen	The Psychology of Human-Computer Interaction	1983
	Cardelli Luca	Typeful Programming	1989
	Cardenas Alfonso	Research Foundations in Object-Oriented and Semantic Database Systems	1990
	Iyer Balakrishna, Ricard Gray, Varman Peter	An Efficient Percentile Partitioning Algorithm for Parallel Sorting	1989

Löytyi 26 / 48 559 kirjaa

Kirjan saatavuus
(Lainassa olevien lkm sulkeissa)

Tietojenkäsittelytiede (3)
Teollisuuskatu 23, ark. 9-16

Esko Ukkonen
p. 44 226
18.3.03

Inkeri Verkamo
p. 44 219
31.3.03

Hannu Erkiö
p. 44 253
15.5.03

Lääketieteellinen
Haartmaninkatu 3, ark. 10-16

Saatavilla: **1** Varaa

Psykologia (2 lainassa)
Siltavuorenpenger 20 A, ark. 9-15

Kasvatustieteellinen (2 lainassa)
Bulevardi 18, ark. 8-18

Kirjan haku
Omat varaukseni
Hankintaehdotus

Voimassa olevat varaukset

Lääketieteellinen
Haartmaninkatu 3, ark. 10-16

Varatut kirjat

Card, Mackinlay, Shneiderman:
Readings in Information Visualization: Using Vision to Think.

Varattuna ma 10.11. – ke 12.11.

Peru varaus

Ratkaisun suoraviivaistaminen?

Suurin ylimääräinen työ syntyy nyt kirjan noutamisesta.

Kirjan haku

Hankintaehdotus

Kansi	Tekijä(t)	Kirjan nimi	Vuosi	Lähikirjasto (TKTL)		Muut kirjastot	
				Hyllyssä	Lainassa	Hyllyssä	Toimitusaika (lainassa)
	Card Remy, Dumas Eric, Mevel Franck	The Linux Kernel Book	1998	1			
	Card Stuart, Mackinlay Jock, Shneiderman Ben	Readings in Information Visualization: Using Vision to Think	1999		18.3.03 Esko Ukkonen 44 226 31.3.03 Inkeri Verkamo 44 219 15.5.03 Hannu Erkiö 44 253	1 (6)	Tänään ma 10.11. klo 15 mennessä
	Card Stuart, Moran Thomas, Newell Allen	The Psychology of Human-Computer Interaction	1983	1		(3)	
	Cardelli Luca	Typeful Programming	1989		10.6.03 Petri Myllymäki 44 173 12.7.03 Mikael Jokela 44 628		
	Cardenas Alfonso	Research Foundations in Object-Oriented and Semantic Database Systems	1990	1			

Löytyi 26 / 48 559 kirjaa

Omat tilaukseni

Tilaa sisäpostissa

Tekijä(t)	Kirjan nimi	Toimitus

Peru tilaus

Työnkulkumallit

Varaus-tehtävä on kiinnitetty ratkaisu

n Työnkulkumalli 1

- n Hannu noutaa vapaana olevan lainakappaleen kirjastosta.
- n Hannu käy palauttamassa kirjan kirjastoon.

Varaus-tehtävä (task) on tässä tapauksessa mielekäs, jotta Hannu ei lähtisi kirjastoon turhaan.

n Työnkulkumalli 2

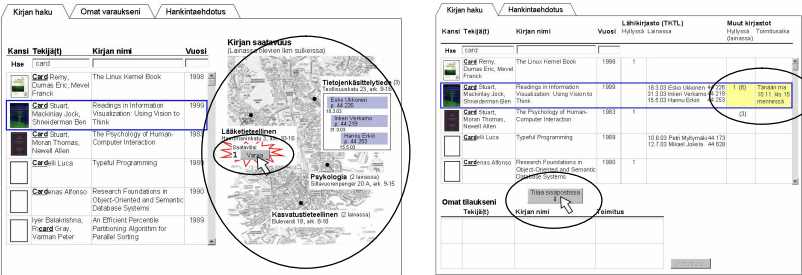
- n Hannu tilaa vapaana olevan lainakappaleen kirjastosta työpaikalleen. Kirja toimitetaan sisäpostissa perille vielä saman päivän aikana.
- n Hannu palauttaa kirjan lähettämällä sen kirjan mukana tulevilla ohjeilla takaisin kirjastoon.

Tässä työnkulussa erillistä Varaus-tehtävää ei enää ole.

Työnkulkumallin vaihtaminen

Päätöksenteko muuttuu

- n Noutamisenmenettelyssä Hannu tarvitsee kartalle suhteutettuja kirjastoja päätöksentekonsa tueksi:
- n Sisäpostimenettelyssä on samantekevää, missä kirjasto sijaitsee:

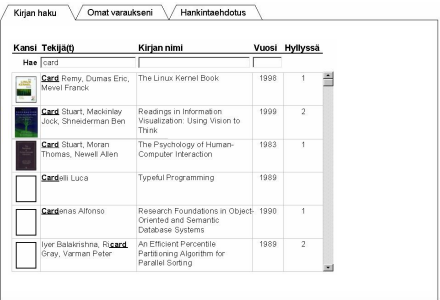

Kategorian 2 käyttötapaus saatiin palautettua kategoriiaan 1 keksimällä tehokas tapa oikaista työnkulkua.

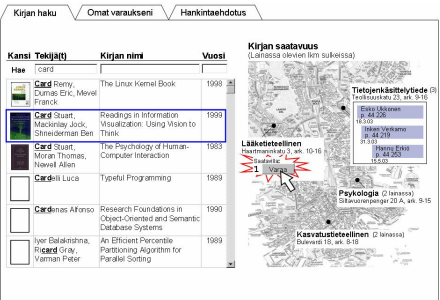
Copyright © 2006 / Sari A. Laakso

Kirjasto: Käyttötapauuskategoriat 1 ja 2

Kategoria 1:
Käyttäjä tietää tavoiteltavan kirjan etukäteen.

Kategoria 2:
Käyttäjä tietää tavoiteltavan kirjan etukäteen, mutta hänen on päätettävä, mistä tuntemattomasta kirjastosta hän sen ottaa.

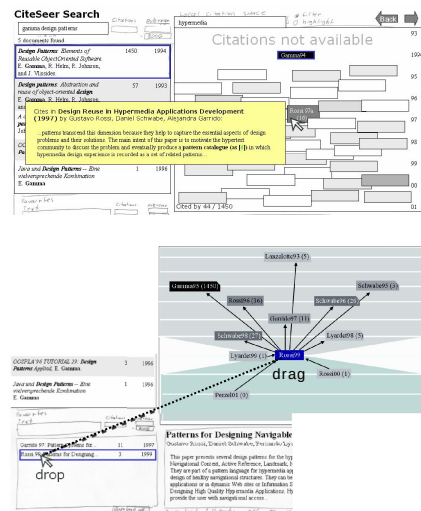
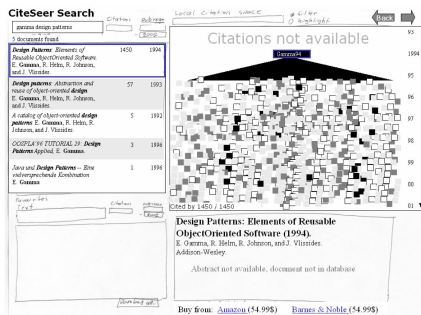

Copyright © 2004 / Sari A. Laakso

Kirjasto: Käyttötapauskategoria 3

Kategoria 3:

Käyttäjä yrittää ratkaista ongelmaa. Hän ei tiedä etukäteen, missä kirjoissa on ratkaisuja.

Käyttöliittymäratkaisut ja kuvat: Ilkka Rinne
Visualisointi käyttöliittymäsuunnittelussa -seminaari, 2002

Kirjasto: Käyttötapauskategoria 4

Kategoria 4:

Käyttäjä pyrkii pysyttelemään tutkimuksen kärjessä, mutta hän ei tiedä, mitä hänelle keskeistä uutta tietoa kuluneen viikon tai parin aikana on julkaistu.

